

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Lausunto
21.9.2020

VN/2983/2020

Viite Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausuntopyyntö 15.9.2020

Asia Työ- ja elinkeinoministeriön vastaus työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausuntopyyntöön Komission ehdotus neuvoston suositukseksi ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu”

Komissio antoi 1.7.2020 ehdotuksen neuvoston suositukseksi ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu” ja nuorisotakuun perustamisesta 22.4.2013 annetun neuvoston nuorisotakuun suosituksen korvaamisesta.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pyysi työ- ja elinkeinoministeriöltä asiantuntijalausuntoa ehdotuksesta suositukseksi yleisesti sekä erityisesti E-kirjeen seuraavasta asiakohdasta ”*Muista EU-maista poiketen, Suomessa nuorten miesten syrjäytyminen on naisten syrjäytymistä yleisempää, vaikka koronakriisi on lisännyt naisten työttömyyttä enemmän kuin miesten työttömyyttä*”.

Suomi tukee komission ehdotusta uudistaa neuvoston vuodelta 2013 oleva suositus nuorisotakuusta. Uudistettu suositus laajentaa nuorisotakuun kohderyhmää koskemaan kaikkia alle 30-vuotiaita nuoria.

Vahvempi painotus haavoittuvassa asemassa oleviin nuoriin edellyttää laajempaa yhteistyötä sosiaali- ja terveystalouden sekä nuorisotyön kanssa. Nyt suosituksessa painottuu koulutus, mutta tavoitteita ei välttämättä saavuteta ilman laajempaa poikkihallinnollista yhteistyötä. Haavoittuvimmassa asemassa olevat nuoret sekä ylipäättään koulutuksessa aliedustetut ryhmät tarvitsevat monipuolisia palveluita tukseen.

Suomi pitää hyvänä, että ikärajan laajentamisella huomioidaan paremmin koulusta työelämään siirtyminen ja kestävä työmarkkinoille integroituminen. On myös kannatettavaa, että uudistetun nuorisotakuusuosituksen mukaisesti nuorisotakuun kautta pyritään tavoittamaan ja aktivoimaan enemmän kaikista taustoista tulevia nuoria. Uudistettu nuorisotakuu huomioi aiempaa selvemmin osaamisen ja perustaitojen merkityksen työllistymisen kannalta. Lisäksi suositus huomioi työelämän muuttuneet vaatimukset ja ohjauksen tarpeen kasvun.

E-kirjeen toteamuksella ”*Muista EU-maista poiketen, Suomessa nuorten miesten syrjäytyminen on naisten syrjäytymistä yleisempää, vaikka koronakriisi on lisännyt*

naisten työttömyyttä enemmän kuin miesten työttömyyttä” viitataan tilastollisiin havaintoihin. Tällaisia ovat esimerkiksi se että Suomessa nuorten miesten työttömyys on sekä alle 25-vuotiaiden että alle 30-vuotiaiden nuorten kohdalla työnvälitystilastoissa yleisempää kuin vastaavan ikäisten naisten. Tilanne on vallinnut koko 2010-luvun. Työ- ja elinkeinohallinnon seuraamassa nuorten aktivointiasteessa nuorten naisten osuus on ollut nuoria miehiä korkeampi lähes koko 2010-luvun (palveluissa yhteensä laskentapäivänä olleiden osuus palveluissa yhteensä olleiden ja työttömien summasta). Tämä osoittaa, että työttömänä työnhakijana olleessaan nuoret naiset ovat keskimäärin aktiivisempia kuin nuoret miehet. Edellisen lisäksi esimerkiksi THL:n kohortti 1987 tutkimus osoittaa, että perheitä kuormittavat tekijät vaikuttavat erityisesti poikien koulumenestykseen ja näin heijastuu myöhempään kouluttautumiseen sekä työuralle kiinnittymiseen. Myös PISA-tutkimuksen mukaan nuorten osaamistaso on Suomen osalta laskenut nuorten miesten kohdalla ”Suomessa sukupuolten välinen lukutaidon osaamisero on ollut koko ajan osallistuvien maiden suurimpia, ja tälläkin kierroksella ero oli OECD-maiden suurin. Ero tyttöjen hyväksi oli Suomessa 52 pistettä, kun se OECD-maissa keskimäärin oli 30 pistettä. Pojissa heikkojen lukijoiden määrä on kasvanut vuoden 2009 jälkeen. (OKM 3.12.2019)”.

Edellä kuvattuun pohjautuen työ- ja elinkeinoministeriö kiinnitti huomiota komission luonnoksen ensimmäiseen versioon nostaen esille kansallisten tilanteiden vaihtelun sekä sukupuolen moninaisuuden huomioimisen. Eurostatin mukaan heinäkuussa 2020 nuorten naisten työttömyysaste oli EU:ssa 17.2% kun taas nuorten miesten työttömyysaste oli 16.8%. Työttömyysasteessa on suurehkoa maakohtaista vaihtelua nuorten työttömyysasteen ollessa alimmillaan Saksassa 5.7% ja korkeimmillaan Espanjassa 41.7%.

Janne Savolainen
Johtava asiantuntija